

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้พิการในอำเภอตะลุง จังหวัดสตูล

ชื่อและนามสกุล นางสาวพรชูลี จันทร์แก้ว

แขนงวิชา สาธารณสุขศาสตร์

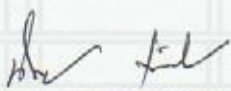
สาขาวิชา วิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร. นิตยา เพ็ญศิริินภา
2. อาจารย์ ดร. อารยา ประเสริฐชัย

วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2554

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุธี ทองวิเชียร)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. นิตยา เพ็ญศิริินภา)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. อารยา ประเสริฐชัย)

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุจินต์ วิสุทธิรานนท์)

ชื่อวิทยานิพนธ์ การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้พิการ
ในอำเภอละงู จังหวัดสตูล

ผู้วิจัย นางสาวพรชูลี จันทร์แก้ว **รหัสนักศึกษา** 2515000467 **ปริญญา** สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต
(บริหารโรงพยาบาล) **อาจารย์ที่ปรึกษา** (1) รองศาสตราจารย์ ดร. นิตยา เพ็ญศิริรักษา (2) อาจารย์ ดร. อารยา
ประเสริฐชัย **ปีการศึกษา** 2553

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงสำรวจในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ปัจจัยส่วนบุคคล แรงจูงใจ ปัจจัยสนับสนุน และการมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้พิการ ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) (2) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล แรงจูงใจ ปัจจัยสนับสนุน กับการมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้พิการ และ (3) ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานในการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้พิการของ อสม.ในอำเภอละงู จังหวัดสตูล

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ อสม. จำนวน 1,020 คน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 287 คน ได้จากการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่มีความเที่ยง ในแต่ละส่วนตั้งแต่ 0.75 ขึ้นไป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติพรรณนา การทดสอบไค-สแควร์ และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า (1) อสม. ส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 45.64 ปี จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา มีสถานภาพสมรสคู่ นับถือศาสนาอิสลาม มีระยะเวลาการเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขเฉลี่ย 9.51 ปี ได้รับการฝึกอบรมเรื่องการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้พิการ ร้อยละ 95.30 ระดับของแรงจูงใจ ปัจจัยสนับสนุน และการมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้พิการอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน (2) ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ระดับการศึกษาสูงสุด ระยะเวลาการเป็น อสม. และการได้รับการฝึกอบรมเรื่องการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้พิการ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของ อสม. ในการดำเนินงานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้พิการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนปัจจัยจูงใจ และปัจจัยสนับสนุนในการปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์ระดับสูงทางบวกกับการมีส่วนร่วมของ อสม. ในการดำเนินงานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้พิการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ (3) ปัญหาอุปสรรคที่สำคัญของ อสม. คือ ขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานในเรื่องงบประมาณ และค่าตอบแทน ขาดความมั่นใจในการปฏิบัติงาน โดยมีข้อเสนอแนะว่า ควรมีเบี้ยเลี้ยงหรือค่าตอบแทนในการปฏิบัติงานของ อสม. และควรจัดอบรมความรู้แก่ อสม. และผู้ที่สนใจในเรื่องการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้พิการเพิ่มขึ้น

คำสำคัญ การมีส่วนร่วม อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้พิการ

Thesis title: The Participation of Village Health Volunteers on Disabled Rehabilitation in Langu District, Satun Province

Researcher: Miss Pornchulee Jankaew; **ID:** 2515000467; **Degree:** Master of Public Health (Hospital Administration); **Thesis advisors:** (1) Dr. Nittaya Pensirinapa, Associate Professor; (2) Dr. Araya Prasertchai; **Academic year:** 2010

Abstract

The purposes of this survey research were to study (1) personal factors, motivation, supportive factors, and participation of village health volunteers (VHVs) on disabled rehabilitation, (2) relationships between personal factors, motivation, supportive factors, and participation of VHVs on disabled rehabilitation, and (3) problems, obstacles and recommendations on disabled rehabilitation implementation of VHVs in Langu district, Satun Province.

The study population was 1,020 VHVs, of whom 287 were selected by simple random sampling as a sample group. The study instrument was a questionnaire with a reliability of 0.75 and above in every part. Data were analyzed by using descriptive statistics, chi-square test and Pearson's product moment coefficient correlation.

The study findings were as follows: (1) Most VHVs were female with an average age of 45.64 years, obtaining primary school level of education, married, Muslim, having 9.51 years on average of being VHVs, and receiving disabled rehabilitation training (95.30%); their motivation, supportive factors and participation on disabled rehabilitation were all at moderate levels. (2) The significant relationships at 0.05 level were found between the personal factors (i.e., educational level, working period as VHVs, being trained on disabled rehabilitation) and the participation of VHVs on disabled rehabilitation. The significantly positive relationships at 0.05 level were found between motivation, supportive factors, and the participation of VHVs on disabled rehabilitation. (3) The major problems and obstacles of VHVs were lack of working motivation related to budget and compensation, and lack of confidence on implementation. Their recommendations were to provide compensation for VHVs working, and to train VHVs and those interested in disabled rehabilitation knowledge.

Keywords: Participation, Village health volunteers, Disabled rehabilitation

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร. นิตยา เพ็ญศิริรักษา และอาจารย์ ดร. อารยา ประเสริฐชัย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งเป็นผู้ให้ แนวคิด คำแนะนำ ให้กำลังใจ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆตลอดระยะเวลาทำวิจัย จนทำวิทยานิพนธ์ สำเร็จลงอย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของอาจารย์ทั้งสองท่านเป็นอย่างยิ่ง และ ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. สุลี ทองวิเชียร ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร ที่ให้คำแนะนำข้อบกพร่องในการทำวิทยานิพนธ์ รวมทั้งคณาจารย์ประจำสาขาวิชา วิทยาศาสตร์สุขภาพที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัย จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ อาจารย์สุกฤกษ์ นาวารัตน์ อาจารย์ประจำสำนักวิชาสหเวชศาสตร์ และสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ อาจารย์ศิริมา บุญญรัตน์ อาจารย์ประจำสำนัก วิชาสหเวชศาสตร์และสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ และอาจารย์สาธิตี ไชยกุล อาจารย์ประจำสำนักวิชาสหเวชศาสตร์และสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ที่กรุณา เสียสละเวลาอันมีค่า เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย ให้คำปรึกษา และ แนะนำข้อคิดเห็นต่างๆ ในการทำวิจัยตลอดมาจนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

พรชูลี จันทร์แก้ว

กรกฎาคม 2554

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์	5
กรอบแนวคิดของการวิจัย	6
สมมติฐานการวิจัย	7
ขอบเขตการวิจัย	7
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	11
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	12
แนวคิดเกี่ยวกับงานสาธารณสุขมูลฐาน	13
อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน	18
นโยบายและการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้พิการ	26
ทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยเชิงใจในการทำงาน	30
ทฤษฎีแรงสนับสนุนทางสังคม	33
แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงาน	36
แนวคิดของการมีส่วนร่วม	37
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	42
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	46
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	46
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	47
การเก็บรวบรวมข้อมูล	33
การวิเคราะห์ข้อมูล	33

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	55
ปัจจัยส่วนบุคคลของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน	56
ปัจจัยเชิงจิตในการปฏิบัติงาน ปัจจัยด้านการสนับสนุนการดำเนินงานและการ มีส่วนร่วมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการฟื้นฟูสมรรถภาพ ผู้พิการในอำเภอละงู จังหวัดสตูล	58
ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยเชิงจิตในการปฏิบัติงาน ปัจจัยด้านการ สนับสนุนการดำเนินงานกับการมีส่วนร่วมของ อสม. ในการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้พิการ ในอำเภอละงู จังหวัดสตูล	62
ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานการมีส่วนร่วมของอาสาสมัคร สาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้พิการในอำเภอละงู จังหวัดสตูล ..	64
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	66
สรุปการวิจัย	66
อภิปรายผล	69
ข้อเสนอแนะ	73
บรรณานุกรม	77
ภาคผนวก	82
ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย	83
ข แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย	85
ค การวิเคราะห์ผลรายข้อในด้านปัจจัยเชิงจิตในการปฏิบัติงาน ปัจจัยด้านการ สนับสนุนการดำเนินงาน และการมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้พิการ ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน	98
ประวัติผู้วิจัย	101

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 4.1	แสดงจำนวนและร้อยละของอาสาสมัครสาธารณสุข จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล	56
ตารางที่ 4.2	แสดงจำนวนค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามปัจจัยเชิงจิต รายด้านและ โดยรวมของ อสม. ในการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้พิการ ในอำเภอละงู จังหวัดสตูล	59
ตารางที่ 4.3	แสดงจำนวนและร้อยละ ของ อสม. จำแนกตาม ระดับปัจจัยเชิงจิตในการ ปฏิบัติงานในการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้พิการ ในอำเภอละงู จังหวัดสตูล โดยภาพรวม	59
ตารางที่ 4.4	แสดงจำนวนค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามปัจจัยด้านการ สนับสนุนการดำเนินงานรายด้านและ โดยรวมของ อสม. ในการฟื้นฟูสมรรถภาพ ผู้พิการ ในอำเภอละงู จังหวัดสตูล	60
ตารางที่ 4.5	แสดงจำนวนและร้อยละ ของ อสม. จำแนกตามระดับปัจจัยด้านการสนับสนุน การดำเนินงาน ในการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้พิการ ในอำเภอละงู จังหวัดสตูล โดยภาพรวม	60
ตารางที่ 4.6	แสดงจำนวนค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของ อสม. ในการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้พิการ ในอำเภอละงู จังหวัดสตูล จำแนกรายด้าน	61
ตารางที่ 4.7	แสดงจำนวนและร้อยละของ อสม. จำแนกตามระดับการมีส่วนร่วม ในการ ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้พิการ ในอำเภอละงู จังหวัดสตูล โดยภาพรวม	61
ตารางที่ 4.8	หาความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมของ อสม.ในการ ดำเนินงานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้พิการ ในอำเภอละงู จังหวัดสตูล	62
ตารางที่ 4.9	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และค่าระดับนัยสำคัญ ระหว่างตัวแปรอิสระกับการ มีส่วนร่วมของ อสม. ในการดำเนินงานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้พิการ ในอำเภอละงู จังหวัดสตูล	63
ตารางที่ 4.10	ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะของ อสม.ในการมีส่วนร่วม ในการดำเนินงาน ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้พิการ ในอำเภอละงู จังหวัดสตูล	64

ญ

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1.1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย 6

